

KOMUNIKAT KOMISJI

przedstawiający aktualizację na 2024 r. wieloletniego planu wdrażania europejskiego systemu
morskich pojedynczych punktów kontaktowych

(C/2024/6300)

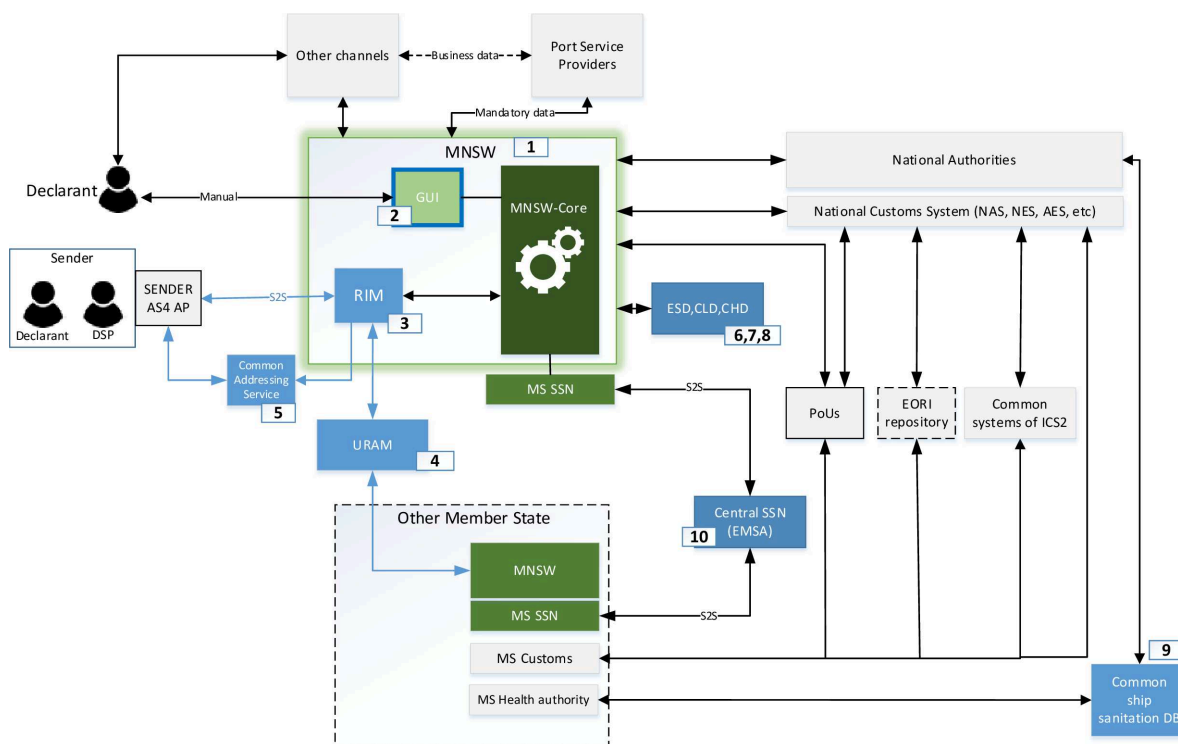
1. Informacje podstawowe

Rozporządzenie w sprawie europejskiego systemu morskich pojedynczych punktów kontaktowych (rozporządzenie w sprawie EMSWe) ⁽¹⁾ opiera się na istniejącej sieci morskich krajowych pojedynczych punktów kontaktowych (MNSW) i ustanawia wspólne interoperacyjne środowisko przekazywania informacji ze statków na ląd podczas zawinięcia do portu. Rozporządzenie upoważnia Komisję do sporządzenia znormalizowanego zbioru danych obejmującego wszystkie obowiązki sprawozdawcze oraz do opracowania i utrzymania wspólnych interfejsów i usług dla MNSW. Będzie ono stosowane od dnia 15 sierpnia 2025 r. Przedmiotowy wieloletni plan wdrażania jest aktualizowany corocznie zgodnie z art. 19 rozporządzenia w sprawie EMSWe po odpowiednich konsultacjach z ekspertami krajowymi. Pierwsza wersja niniejszego dokumentu została przyjęta przez Komisję w 2021 r. ⁽²⁾, a następnie zaktualizowana w roku 2023 ⁽³⁾.

2. Architektura IT EMSWe

EMSWe to zdecentralizowane środowisko oparte na sieci MNSW. Każdy z MNSW zapewnia: (i) moduł zharmonizowanego interfejsu sprawozdawczości (RIM) do komunikacji między systemami; oraz (ii) graficzny interfejs użytkownika (GUI) do komunikacji między użytkownikami a systemami w zakresie obowiązków sprawozdawczych podmiotów zgłaszających. Środowisko to uzupełniają wspólne usługi, takie jak: (i) system rejestru użytkowników EMSWe i zarządzania dostępem (URAM); (ii) wspólne bazy danych; oraz (iii) wspólna usługa adresowania (CAS).

Architektura wysokiego szczebla EMSWe wokół jednego MNSW

Powyższa ilustracja przedstawia architekturę wysokiego szczebla EMSWe z perspektywy państwa członkowskiego, w tym interakcje MNSW z podmiotami zgłaszającymi, instytucjami świadczącymi usługi w zakresie danych i systemami organów władzy państw członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 64.

⁽²⁾ Dz.U. C 299 z 27.7.2021, s. 3.

⁽³⁾ Dz.U. C, C/2023/100, 6.10.2023.

Poniżej wymieniono elementy składowe:

Składnik	Opis	Artykuły
1	MNSW	Art. 2 ust. 3
2	GUI	Art. 2 ust. 9, art. 6 ust. 4
3	RIM	Art. 2 ust. 4, art. 6 ust. 1
4	URAM	Art. 12 ust. 1, 2, 3
5	CAS	Art. 2 ust. 10
6	Baza danych statków europejskiego systemu morskich pojedynczych punktów kontaktowych (ESD)	Art. 14
7	Wspólna baza danych dotyczących lokalizacji	Art. 15
8	Wspólna baza danych dotyczących towarów niebezpiecznych	Art. 16
9	Wspólna baza danych dotyczących bezpieczeństwa i higieny na statkach	Art. 17
10	SafeSeaNet (krajowa sieć SafeSeaNet i centralny system SafeSeaNet)	Art. 8 ust. 4

3. Przyjęcie prawa wtórnego

Do tej pory Komisja przyjęła następujące akty wtórne:

- Rozporządzenie delegowane (UE) 2023/205 ⁽⁴⁾ ustanawiające zbiór danych EMSWe;
- Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/204 ⁽⁵⁾ zawierające pierwszy zestaw specyfikacji i przepisów dotyczących zharmonizowanych aspektów MNSW oraz trzech wspólnych baz danych w ramach EMSWe ⁽⁶⁾.
- Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/2790 ⁽⁷⁾ ustanawiające specyfikacje RIM i systemu URAM.

Te trzy akty wtórne miały zostać przyjęte do dnia 15 sierpnia 2021 r. Jednak ze względu na szereg czynników, takich jak pandemia COVID-19 i większa złożoność techniczna wymagająca szeroko zakrojonych konsultacji z ekspertami z państw członkowskich, termin ten okazał się zbyt ambitny. W związku z tym ostatni akt został przyjęty w dniu 14 grudnia 2023 r. Niemniej jednak, aby przyspieszyć wdrażanie rozporządzenia w sprawie EMSWe, Komisja, z pomocą Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) i w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i branżą, rozpoczęła przygotowywanie głównych wspólnych komponentów (RIM i URAM) oraz przewodnika wdrażania komunikatów (MIG) przed przyjęciem wspomnianego powyżej prawa wtórnego (szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 5).

Plany dotyczące innych aktów wtórnych są następujące:

- aktualizacja zbioru danych EMSWe ⁽⁸⁾ (planowana na 2024 r.);
- określenie specyfikacji CAS (planowane na 2025 r.);
- określenie specyfikacji wspólnej bazy danych dotyczącej bezpieczeństwa i higieny na statkach (planowane na 2025 r.);

⁽⁴⁾ Dz.U. L 33 z 3.2.2023, s. 24.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 33 z 3.2.2023, s. 1.

⁽⁶⁾ Wzory arkuszy kalkulacyjnych, o których mowa w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/204, są opracowywane przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) i zostaną udostępnione orientacyjnie do III kwartału 2024 r.

⁽⁷⁾ Dz.U. L, 2023/2790, 18.12.2023.

⁽⁸⁾ Komisja regularnie aktualizuje zbiór danych EMSWe zgodnie z art. 3 ust. 3, korzystając z pomocy technicznej EMSA.

- sporządzenie wykazu istotnych informacji, które należy ponownie wykorzystać i udostępnić na potrzeby kolejnego zawinięcia do portu (do ustalenia) ⁽⁹⁾.

4. Strategia zaangażowania zainteresowanych stron

Aby zapewnić przejrzyste i uprzednie konsultacje z ekspertami z państw członkowskich i środowiskiem biznesowym, w 2023 r. Komisja powołała grupę ekspertów, tj. grupę koordynacyjną ds. europejskich morskich pojedynczych punktów kontaktowych (ECG). Członkowie ECG są krajowymi koordynatorami ds. EMSWe, jak określono w art. 18 rozporządzenia w sprawie EMSWe. Główne stowarzyszenia branżowe są również zapraszane do udziału w pracach grupy w charakterze obserwatorów. Ta grupa ekspertów spotyka się regularnie i umożliwia Komisji monitorowanie rozwoju sytuacji i omawianie postępów. Jest ona również dla państw członkowskich forum wymiany najlepszych praktyk.

Ponieważ rozporządzenie EMSWe obejmuje kilka formalności celnych związanych z wejściem i wyjściem, Komisja również konsultuje się często z odpowiednimi grupami ekspertów ds. ceł, takimi jak Grupa Koordynacyjna ds. Elektronicznych Systemów Celných lub Grupa ds. Operacji Celných (zarządzanymi przez DG TAXUD). Komisja konsultuje się z tymi grupami ekspertów ds. ceł w ramach wspólnych posiedzeń.

Aby zapewnić ciągłość wzajemnych połączeń i interoperacyjności między EMSWe a unijnym systemem wymiany informacji morskich (SafeSeaNet), Komisja powiadamia również grupę sterującą wysokiego szczebla ds. zarządzania cyfrowym systemem morskim i usługami morskimi, która ma uprawnienia do wprowadzania wszelkich zmian w systemie SafeSeaNet.

5. Harmonogram opracowywania i testowania wspólnych komponentów i usług

Moduł interfejsu sprawozdawczości (RIM)

Po wydaniu wersji 1.0 w sierpniu 2022 r. w grudniu 2023 r. opublikowano zaktualizowaną wersję 3.0 RIM. Ta zaktualizowana wersja 3.0 zawierała dodatkowe funkcje i zapewniała zgodność ze specyfikacjami RIM zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2023/2790. Cała dokumentacja wymagana do włączenia do MNSW została udostępniona państwu członkowskiemu. Państwa członkowskie, przy wsparciu Komisji, powinny w pierwszej kolejności przeprowadzić badania zgodności w celu sprawdzenia, czy RIM został prawidłowo zintegrowany z MNSW. Następnie powinny przeprowadzić testy i zapewnić niezbędną integrację z innymi zainteresowanymi organami. Potem, wraz z zainteresowanymi stronami z branży, powinny one testować połączenia i procesy swoich całych MNSW.

Aby uzupełnić funkcjonowanie RIM, EMSA – w ścisłej współpracy z Komisją, sektorem żeglugi i państwami członkowskimi – opracowała MIG i udostępniła go państwu członkowskiemu w grudniu 2023 r. MIG opisuje komunikaty (formalności i odpowiedzi), które mają być wymieniane między nadawcami a MNSW za pośrednictwem RIM, zgodnie z wymogami art. 2 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/2790. Od tego czasu EMSA dopracowała MIG i opracowuje techniczne przedstawienie formalności i odpowiedzi MIG (pliki definiujące strukturę XML – XSD). Oczekuje się, że pod koniec III kwartału 2024 r. Komisja, we współpracy z EMSA, opublikuje również MIG ze specyfikacjami technicznymi komunikatów dla branży i będzie go regularnie utrzymywać.

System rejestru użytkowników i zarządzania dostępem (URAM) europejskiego systemu morskich pojedynczych punktów kontaktowych

Wraz z RIM w grudniu 2023 r. Komisja utworzyła i udostępniła wspólny system rejestru użytkowników i zarządzania dostępem (URAM), aby ułatwić uwierzytelnianie nadawców (zgłaszających i dostawców usług w zakresie danych), którzy łączą się z RIM państwa członkowskiego. Centralne usługi URAM zostały udostępnione państwu członkowskiemu w środowisku badania zgodności w celu przeprowadzenia testów integracji połączeń i interakcji między ich RIM a usługami URAM. Państwa członkowskie będą zarządzać uwierzytelnianiem w swoim GUI zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (rozporządzenie eIDAS) ⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ EMSA przeprowadzi studium wykonalności w celu zidentyfikowania elementów danych na potrzeby ewentualnego ponownego wykorzystywania, z uwzględnieniem wszelkich ograniczeń i warunków nałożonych przez podstawowe prawodawstwo i przepisy dotyczące ochrony danych osobowych i szczególnie chronionych danych handlowych. Po określeniu tych danych konieczne może być zmodernizowanie systemu SafeSeaNet, jego mechanizmów i interfejsów wymiany danych (w tym niezbędnych środków bezpieczeństwa i dokumentacji), aby umożliwić szersze ponowne wykorzystywanie i wymianę danych między MNSW.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73.

Wspólna usługa adresowania (CAS)

Specyfikacje dotyczące CAS wymagane na mocy art. 13 ust. 2 rozporządzenia EMSWe mają zostać przyjęte orientacyjnie do końca 2024 r. Oczekuje się, że opracowywanie tej usługi rozpocznie się po pełnym wdrożeniu RIM.

Bazy danych

Zgodnie z planem EMSA opracowuje obecnie bazę danych dotyczących statków EMSWe, wspólną bazę danych dotyczących lokalizacji i wspólną bazę danych dotyczących towarów niebezpiecznych. W maju 2024 r. EMSA sfinalizowała i udostępniła publicznie przewodnik dotyczący interfejsu systemowego (SIG) – jest to przewodnik dotyczący wszystkich trzech baz danych ⁽¹⁾. Oczekuje się, że realizacja baz danych zostanie zakończona pod koniec III kwartału 2024 r., kiedy to EMSA będzie gotowa do przeprowadzenia prób rozruchowych wspólnie z państwami członkowskimi.

Jeżeli chodzi o bazę danych dotyczących bezpieczeństwa i higieny na statkach, jej wdrażanie jest nadal na etapie planowania, a prace nad opracowaniem jej specyfikacji rozpoczną się orientacyjnie w 2025 r. Po udostępnieniu przedmiotowa baza danych będzie wykorzystywana przez właściwe organy ds. zdrowia państw członkowskich w celu wymiany danych między nimi na zapleczu MNSW.

Szczegółowy harmonogram

Wspólne komponenty i usługi	Status	Poziom bazowy									
		2024		2025				2026			
		III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
RIM											
RIM v2.0 z walidacją nadawcy	zakończono										
RIM v3.0 z walidacją syntaktyczną ⁽¹⁾	zakończono										
RIM v3.1 z wzmocnioną walidacją semantyczną		X									
MIG v1.0 i struktury komunikatów		X									
(*)Integracja i testowanie przez państwa członkowskie		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
URAM											
Centralna usługa uwierzytelniania	zakończono										
Centralny rejestr	zakończono										
(*)Integracja z systemami RIM państw członkowskich ⁽²⁾		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CAS											
Tworzenie węzłów centralnych			X	X							
(*)Integracja i testowanie przez państwa członkowskie				X	X	X	X	X	X	X	X
Baza danych statków europejskiego systemu morskich pojedynczych punktów kontaktowych (ESD)											
Zbiór danych referencyjnych i SIG	zakończono										
Opracowanie centralnej bazy danych		X									
(*)Integracja z systemami państw członkowskich		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

⁽¹⁾ <http://emswe-db-sig.emsa.europa.eu/>.

Wspólne komponenty i usługi	Status	Poziom bazowy										
		2024		2025				2026				
		III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
Próby rozruchowe			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Wspólna baza danych dotyczących lokalizacji												
Zbiór danych referencyjnych i SIG	zakończono											
Opracowanie centralnej bazy danych		X										
(*)Integracja z systemami państw członkowskich		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Próby rozruchowe			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Wspólna baza danych dotyczących towarów niebezpiecznych												
Zbiór danych referencyjnych i SIG	zakończono											
Opracowanie centralnej bazy danych		X										
(*)Integracja z systemami państw członkowskich		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Próby rozruchowe			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

(*) Działania związane z integracją i badaniami zgodności wspólnych komponentów i usług centralnych zależą od dostępności i planowania krajowego każdego państwa członkowskiego.

(¹) RIM opracowany ściśle według specyfikacji RIM.

(²) Centralne usługi URAM będą dostępne podczas testów odbiorczych w trakcie włączania do RIM państw członkowskich. Po przeprowadzeniu testów usługi URAM będą dostępne w środowisku produkcyjnym.

6. Zastosowanie rozporządzenia

Komisja poczyniła postępy w pracach zgodnie z aktualizacją wieloletniego planu wdrażania z 2023 r.⁽¹²⁾, w szczególności w trzech obszarach: (i) przyjęcie specyfikacji RIM i URAM; (ii) wydanie wersji 3.0 RIM; oraz (iii) dostępność usług URAM umożliwiającą rozpoczęcie wdrażania na szczeblu krajowym.

Ze strony Komisji **od drugiej połowy 2024 r.** dostępne są badania wspólnych komponentów i usług centralnych (z wyłączeniem tymczasowo wspólnej bazy danych dotyczących bezpieczeństwa i higieny na statkach i CAS) z systemami państw członkowskich, które będą przeprowadzane w zależności od dostępności i gotowości państw członkowskich.

Ze **strony państw członkowskich**, chociaż **niektóre** państwa członkowskie **stopniowo rozpoczęły** działania wdrożeniowe, za które odpowiadają, inne robią wolniejsze postępy niż pierwotnie planowano, jeżeli uwzględnimy również opisane powyżej opóźnienia. Oczekuje się, że wdrażanie nie będzie zsynchronizowane między państwami członkowskimi i będzie miało miejsce orientacyjnie w okresie do 18 miesięcy od daty rozpoczęcia stosowania określonej w rozporządzeniu w sprawie EMSWe na dzień 15 sierpnia 2025 r. Komisja będzie nadal monitorować wdrażanie rozporządzenia, wykorzystując ankiety i ścisłą współpracę z koordynatorami krajowymi. Komisja będzie również wspierać państwa członkowskie na poziomie technicznym i biznesowym w celu zapewnienia prawidłowego i szybkiego zintegrowania i testowania wspólnych komponentów i usług centralnych we wszystkich MNSW.

⁽¹²⁾ Dz.U. C, C/2023/100, 6.10.2023.